

Sygn. akt VII U 1696/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA w SO w Gdańsku Ewa Downar-Zapolska

Protokolant: st. sekr. sąd. Sylwia Kowalska

po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2013 r. w Gdańsku

sprawy K. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania K. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 26 kwietnia 2013 r. nr (...) - (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zobowiązuje organ emerytalny do przeliczenia wysokości emerytury kolejowej K. K. w ten sposób, że okres od 1 czerwca 1984 r. do 31 lipca 2000 r., powinien być uwzględniony do stażu ubezpieczeniowego K. K. przy zastosowaniu przelicznika 14 miesięcy za każdy pełen rok zatrudnienia na kolei i nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt VII U 1696/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 kwietnia 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu K. K. zmiany stażu pracy z tytułu zatrudnienia na kolei – bowiem od dnia 01 czerwca 1984 r. do dnia 31 lipca 2000 r. pracował on jako maszynista instruktor, na zasadzie art. 43 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 nr 153 poz. 1227 j.t.), dalej: ustawa. W uzasadnieniu decyzji wskazano, że zgodnie z w/w przepisem każdy pełny rok zatrudnienia na kolei na parowym, spalinowym lub elektrycznym pojeździe trakcyjnym, w drużynach konduktorskich oraz na stanowiskach manewrowych lub ustawiaczy liczy się jako 14 miesięcy zatrudnienia na kolei. Okres pełnego roku zatrudnienia należy rozumieć jako pełne 12 miesięcy. Przy obliczaniu tego roku przyjmuje się faktyczny okres zatrudnienia na kolei. Wyłączeniu podlegają przerwy w pracy oraz okresy pobierania zasiłków chorobowych i opiekuńczych oraz świadczenia rehabilitacyjnego, przebyte po dniu 14 listopada 1991 r. Przez zatrudnienie na parowym, spalinowym lub elektrycznym pojeździe trakcyjnym należy rozumieć pracę na stanowiskach: starszego maszynisty pojazdu trakcyjnego, maszynisty pojazdu trakcyjnego, młodszego maszynisty pojazdu trakcyjnego, pomocnika maszynisty pojazdu trakcyjnego, palacza parowozu. Przez zatrudnienie w drużynie konduktorskiej należy rozumieć zatrudnienie na następujących stanowiskach pracy: kierownika pociągu, konduktora, konduktora - rozdawcy bagażu, konduktora hamulcowego. Za zatrudnienie na

stanowiskach ustawiaczy lub manewrowych należy uważać zatrudnienie na stanowiskach: starszego ustawiacza, ustawiacza, manewrowego (k. 131 akt rentowych).

Odwołanie z dnia 14 maja 2013 r. wniósł ubezpieczony K. K. – wnosząc o uwzględnienie przelicznika 14 miesięcy zamiast 12 miesięcy (k. 2-3 akt sprawy).

W odpowiedzi z dnia 15 lipca 2013 r. na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Nadto, organ rentowy wskazał, że jak wynika z przedłożonych dowodów w spornym okresie od dnia 01 czerwca 1984 r. do dnia 31 lipca 2000 r. wnioskodawca pracował w charakterze maszynisty instruktora, a zatem nie stanowisku wymienionym w art. 43 ustawy (k. 9-10 akt sprawy).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony K. K., urodzony dnia (...), w dniu 24 kwietnia 2013 r. wniósł o zaliczenie do stażu zatrudnienia 14 miesięcy jako przelicznik każdego roku pracy na kolei za okres od dnia 01 czerwca 1984 r. do dnia 31 lipca 2000 r.

dowód: wniosek o przeliczenie emerytury – k. 130 akt rentowych i k. 4 akt sprawy

Wnioskodawca łącznie w okresie od dnia 10 sierpnia 1964 r. do dnia 31 lipca 2000 r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Państwowym (...) w G. w pełnym wymiarze czasu pracy jako uczeń, rzemieślnik, ślusarz parowozu, palacz parowozu (od dnia 01 sierpnia 1965 r. do dnia 25 kwietnia 1966 r. oraz od dnia 16 maja 1968 r. do dnia 28 lutego 1972 r.), pomocnik maszynisty pojazdu trakcyjnego (od dnia 01 marca 1970 r. do dnia 31 sierpnia 1972 r.), maszynisty pojazdu trakcyjnego (od dnia 01 września 1972 r. do dnia 31 maja 1984 r.) oraz maszynisty instruktora (od dnia 01 czerwca 1984 r. do dnia 31 lipca 2000 r.).

dowód: świadectwo pracy z dnia 30 sierpnia 2000 r. – k. 8 akt sprawy, zaświadczenie z dnia 20 lipca 2000 r. – k. 7 akt sprawy, zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 05 czerwca 2000 r. – k. 8-13 akt rentowych

Praca maszynisty instruktora była pracą wykonywana w warunkach szczególnych Ubezpieczony K. K. jako maszynista instruktor osobiście prowadził pociągi, pociągi specjalne, szkoleniu drużyn trakcyjnych (maszynisty i pomocnika maszynisty) podległych instruktorowi, ocenianiu pracy drużyn trakcyjnych. Funkcjonował miesięczny harmonogram pracy. W ramach dnia pracy ubezpieczony pracował po 12 godzin, dodatkowo kontrole w niedziele. Ubezpieczony wykonywał pracę w C., Z. oraz w G.. Wykonywał te same obowiązki, co maszyniści trakcji parowej, spalinowych i elektrycznych, ale miał podwyższone kwalifikacje, które wiązały się z dodatkowymi obowiązkami przeszkalanania maszynistów pomocników maszynistów z tym że była to cały czas praca bezpośrednio na pojazdach trakcyjnych. Jako instruktor wnioskodawca bezpośrednio nadzorował i kontrolował prace podległych mu maszynistów i pomocników maszynistów i z nimi odbywał jazdy pojazdami trakcyjnymi uczestnicząc we wszystkich czynnościach maszynistów związanych z prowadzeniem pojazdu, zdaniem i odbiorem pojazdu tj. przygotowaniem do jazdy. Instruktorzy przechodzili egzaminy jak maszyniści i mieli analogiczne badania okresowe.

Inni współpracownicy ubezpieczonego uzyskali za okresy pracy maszynistów instruktorów przeliczenie stażu pracy na kolei jako 14 miesięcy za rok zamiast 12 miesięcy.

dowód: zeznania ubezpieczonego – protokół skrócony k. 23-24 akt sprawy, protokół elektroniczny k. 25 akt sprawy

Ubezpieczony od dnia 14 kwietnia 2006 r. posiada prawo do emerytury kolejowej.

dowód: decyzja pozwanego o przyznaniu emerytury z dnia 20 marca 2006 r. – k. 12-13 akt rentowych

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów zawartych w aktach sprawy, w tym akt rentowych, jak również w aktach sprawy o sygn. VII U 2764/11 tut. Sądu w zakresie szczególnie dokumentacji określającej warunki pracy i zakres obowiązków maszynistów instruktorów w przedsiębiorstwach (...) oraz zakładowych regulacji tego przedsiębiorstwa (zarządzenia, układ zbiorowy pracy). Sąd Okręgowy zważył, że nie były

one kwestionowane co do ich prawdziwości i rzetelności przez żadną ze stron postępowania. Także i Sąd nie znalazł podstaw by odmówić im wiary. Nadto, Sąd Okręgowy miał na względzie wyjaśnienia F. W.. Sąd uznał je za w pełni wiarygodne albowiem znajdują potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego K. K. jest zasadne i z tego tytułu zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy zważył, że zgodnie z treścią art. 43 ust. 2 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. nr 153 poz. 1227 ze zm.), dalej: ustawa, każdy rok zatrudnienia na kolei na parowym, spalinowym lub elektrycznym pojeździe trakcyjnym, w drużynach konduktorskich oraz na stanowiskach manewrowych lub ustawiaczy liczy się jako 14 miesięcy zatrudnienia na kolei. W ocenie Sądu przepis ten ma zastosowanie w zakresie spornego okresu pracy ubezpieczonego.

Wyjaśnienia ubezpieczonego co do charakteru czynności, jakie wykonywał na stanowisku instruktora maszynisty, jak również przedłożone w sprawie przez byłego pracodawcę ubezpieczonego przepisy zakładowe wskazują jednoznacznie, iż wskazany przepis ma w sprawie zastosowanie. Zgromadzony materiał dowodowy nie pozostawia wątpliwości, iż w spornym okresie ubezpieczony zatrudniony na stanowisku instruktora maszynisty świadczył pracę na kolei na pojeździe trakcyjnym. W konsekwencji okres od dnia 01 czerwca 1984 r. do dnia 31 lipca 2000 r. powinien być uwzględniony do stażu ubezpieczeniowego wnioskodawcy przy zastosowaniu przelicznika 14 (czternaście) miesięcy za każdy pełen rok zatrudnienia na kolei.

Dokonując powyższego ustalenia Sąd Okręgowy miał na względzie, iż zatrudnienie na kolei na parowym, spalinowym lub elektrycznym pojeździe trakcyjnym dotyczy stanowisk drużyn trakcyjnych, do których zaliczane są między innymi następujące stanowiska: pomocnik maszynisty pojazdów trakcyjnych, młodszy maszynista pojazdów trakcyjnych, maszynista zakładowy, maszynista instruktor, starszy maszynista pojazdów trakcyjnych. Zatrudnienie na stanowisku maszynisty instruktora związane jest z czynnościami maszynisty pojazdów trakcyjnych.

Ubezpieczony, jak ustalono w postępowaniu dowodowym, wykonywał jednocześnie czynności maszynisty pojazdów trakcyjnych i maszynisty instruktora. Stanowisko maszynisty instruktora jest zawarte w zatrudnieniu w zespole drużyn trakcyjnych. Wynika to z § 1 ust. 1 zarządzenia nr 64 Ministra Komunikacji z dnia 29 czerwca 1983 r. w sprawie prac w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu komunikacji, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego oraz do wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej (Dz. Urz. MB. z 1983 r. nr 10 poz. 77, KBH-120/15/83) ustala w zakładach pracy resortu komunikacji stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach i określa w ust. 2 wykaz stanowisk pracy, zwany dalej „wykazem”. W wykazie tym wymienia w dziale VIII punkt 13 stanowiska zakładowych służb kolejowych bezpośrednio związane z utrzymaniem ruchu pociągów, w podpunkcie 13 wyszczególnione zostało stanowisko maszynista instruktor, związane z pojazdami trakcyjnymi. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. nr 8 poz. 43) w wykazie A dział VIII pozycja 13 mówi o pracach zakładowych służb kolejowych bezpośrednio związane z utrzymaniem ruchu pociągów. Nadto, w Zakładowym Układzie Zbiorowym Pracy pracowników (...) przekształconym na podstawie art. 5 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 1994 r. nr 113 poz. 547) z Porozumienia w sprawie systemu wynagradzania pracowników przedsiębiorstwa (...) - Dział Transport – zawarte jest stanowisko maszynista instruktor, jako pracownik zespołu drużyn trakcyjnych (strona 38 - pozycja 15).

Stanowisko maszynista instruktor zawarte jest także w Zarządzeniu Nr 106 Zarządu (...) z dnia 25 listopada 1996 r. w sprawie ustalenia „Instrukcji o służbowych badaniach lekarskich, profilaktycznej opiece zdrowotnej i orzekaniu o zdolności do pracy pracowników (...)”. Na stronie 21 pod pozycją R 33 zawarte jest stanowisko maszynista instruktor. Charakterystyka stanowiska (rubryka 3) zawiera „Jazda pojazdami trakcyjnymi w różnych warunkach atmosferycznych”. Instrukcja CT-7 dla maszynisty instruktora stanowiącego załącznik do Zarządzenia Nr 202 Zarządu (...) S.A. z dnia 17 grudnia 2007 r. w rozdziale 1 § ust. 4 stanowi: „Maszynista instruktor, jako pracownik

zespołu drużyn trakcyjnych, posiada aktualne badania lekarskie na stanowisko maszynisty pojazdu trakcyjnego", zaś § 2 ust. 3: „podczas świadczenia pracy przez maszynistę instruktora na stanowisku maszynisty pojazdu trakcyjnego maszynista instruktor podlega tak jak każdy pracownik zespołu drużyn trakcyjnych naczelnikowi sekcji”.

W tym miejscu zwrócić także należy uwagę na to, iż zgodnie z brzmieniem art. 118 ust. 1a ustawy, w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Należy podkreślić, że zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 września 2007 r. OTK-A 2007/8/97 powyższy przepis należy rozumieć w ten sposób, że za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uznaje się dzień wpływu prawomocnego orzeczenia tylko w sytuacji, gdy za nie ustalenie tych okoliczności nie ponosi odpowiedzialności organ rentowy.

Zdaniem Sądu, w niniejszej sprawie okoliczności, na podstawie których Sąd uznał odwołanie ubezpieczonego za zasadne zostały ostatecznie wyjaśnione w drodze uzupełnienia materiału dowodowego o okoliczności i dokumenty nie znane w momencie orzekania organowi rentowemu, co uzasadnia zastosowanie dyspozycji art. 118 ust. 1a ustawy poprzez wnioskowanie a contrario.

Mając na względzie powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w zmieniał zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zobowiązał pozwany organ rentowy do przeliczenia wysokości emerytury kolejowej K. K. w ten sposób, że okres od dnia 01 czerwca 1984 r. do dnia 31 lipca 2000 r. powinien być uwzględniony do stażu ubezpieczeniowego wnioskodawcy przy zastosowaniu przelicznika 14 (czternaście) miesięcy za każdy pełen rok zatrudnienia na kolei.

Działając zaś na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy, Sąd wnioskując a contrario, nie stwierdził odpowiedzialności pozwanego organu rentowego za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, mając na uwadze fakt, iż zasadność odwołania wynika z przeprowadzonego przez Sąd postępowania dowodowego w sprawie oraz nowych okoliczności i dokumentów zgromadzonych przed tutejszym sądem a nie znanych organowi rentowemu przy wydaniu zaskarżonej decyzji, co uzasadnia twierdzenie o braku odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

SSA w SO Ewa Downar-Zapolska

(...)

1. (...),

2. (...)

3. (...)

(...)